

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/50/2022
Identifikačné číslo spisu: 3819010679
Dátum vydania rozhodnutia: 24.01.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:3819010679.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Dušana Krč-Šeberu, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 24. januára 2023 v Bratislave, v trestnej veci obvineného A. C., pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona o dovolaní obvineného podanom prostredníctvom obhajcu JUDr. Romana Lacka, proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne 19. marca 2020, sp. zn. 2To/19/2020, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného A. C. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Prievidza (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 13. januára 2020, sp. zn. 2T/114/2019, obvineného A. C. (ďalej aj „obvinený“ alebo „dovolateľ“) uznal vinným zo spáchania zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona na skutkovom základe v rozsudku uvedenom, za čo mu podľa § 155 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 5 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov a podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. ho na výkon trestu zaradil do ústavu so stredným stupňom stráženia. Podľa § 73 ods. 2 písm. b) Tr. zák. bolo obvinenému (vtedy obžalovanému) uložené ochranné psychiatrické liečenie ambulantnou formou a podľa § 287 ods. 1 Tr. por. mu bola uložená povinnosť na náhradu škody poškodenej akciovej spoločnosti VŠZP, a. s. Bratislava vo výške 559,65 Eur.

Krajský súd v Trenčíne uznesením sp. zn. 2To/19/2020 z 19. marca 2020 (ďalej aj „napadnuté uznesenie/rozhodnutie“), odvolania obvineného a prokurátora podľa § 319 Tr. por. zamietol ako nedôvodné.

Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Tdo/66/2021 z 29. septembra 2021 bolo dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuté.

Proti uzneseniu krajského súdu podal opätovne obvinený vo svoj prospech, jednak vlastnoručne napísané zo dňa 19. januára 2022 a jednak prostredníctvom obhajcu JUDr. Romana Lacka, v poradí

druhé dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., teda, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. V odôvodnení dovolania obvinený predovšetkým zrekapituloval priebeh trestného konania a vyslovil námietku voči právnej kvalifikácii skutku, pretože zastáva názor, že pokiaľ sa mu kladie za vinu, že jeho úmyselné konanie malo bezprostredne smerovať k spôsobeniu poruchy zdravia v rozsahu predpokladanom v ustanovení § 155 ods. 1 Tr. zák., má byť z vykonaného dokazovania a aj zo skutkovej vety v časti výroku o vine zrejmé, že sa jednalo o taký útok na zdravie poškodenej, ktorého intenzita vyvoláva bezprostredné nebezpečenstvo toho, že nastane následok spočívajúci v takom poškodení jej zdravia, ktoré by v zmysle § 123 ods. 3 Tr. zák. predstavovalo tak vážnu poruchu zdravia alebo vážne ochorenie spĺňajúce zákonné podmienky ťažkej ujmy na zdraví, čo sa však, podľa názoru obvineného, nestalo. V danom prípade nebol preukázaný jeho úmysel smerujúci k ťažšiemu následku. V danej súvislosti poukázal na znalecké dokazovanie vo vzťahu k poraneniu poškodenej, keď zo znaleckého posudku č. 54/2019 zo dňa 26. júna 2019, vyhotoveným znalcom MUDr. Ladislavom Babiakom vyplynulo, že bodná rana poškodenej bola povrchová, nezasahovala do hlbších štruktúr a orgánov v oblasti krku, zasiahla len kožu a podkožie. Celkovo sa jednalo o ľahké poranenia, ktoré neohrozovali poškodenú na živote a nemajú charakter ťažkej ujmy na zdraví. Bodná rana na krku si vyžiadala operačnú revíziu, ktorá vylúčila poškodenie hlbších dôležitých štruktúr v krku. Bodná rana si vyžiadala liečbu v trvaní 10 dní. Uvedené zranenie okrem jazvy na krku, nezanechali trvalé následky.

Na základe uvedeného mal obvinený za to, že postupom súdov nižšieho stupňa došlo k naplneniu dovolacích dôvodov, uznesením krajského súdu bol porušený zákon v jeho neprospech, preto požiadal dovolací súd o nápravu takéhoto nezákonného konania tým, že zruší dotknuté rozhodnutie krajského súdu, ako aj rozsudok Okresného súdu Prievidza sp. zn. 2T/114/2019 z 13. januára 2020 a prikáže vec tomuto súdu znova prerokovať a rozhodnúť.

Dovolanie bolo v zmysle § 376 Tr. por. zaslané na vyjadrenie ostatným stranám konania, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté.

K dovolaniu sa vyjadril prokurátor podaním doručeným okresnému súdu 9. júna 2022, v ktorom vyjadril názor, že dovolanie obvineného z 23. mája 2022 je obsahovo totožné s jeho dovolaním podaným 8. júna 2021, taktiež z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktoré bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Tdo/66/2021 z 29. septembra 2021 podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuté. Preto v plnom rozsahu zotrval na argumentácii uvedenej vo vyjadrení zo dňa 17. júna 2021 pod sp. zn. 4Kpt 216/21/3307-5, ktoré bolo Okresnému súdu Prievidza doručené dňa 21. júna 2021. V intenciách uvedeného a s poukazom na obsah uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3Tdo/66/2021 z 29. septembra 2021, navrhol dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuť.

Vo vlastnoručne napísanom dovolaní obvinený uviedol, že sa nestotožňuje s postupmi smerujúcimi k nesprávnej právnej kvalifikácii jeho skutku. Navrhuje, aby bol k veci znovu vypočutý, ako aj jeho nevlastná dcéra W. A. tak, aby bol objasnený skutok a nesprávna kvalifikácia jeho konania. Má za to, že vec je treba opätovne posúdiť znalcami z odboru psychiatrie a chirurgie, pretože znalec MUDr. Ladislav Babiak posúdil nekomplexne, a neprofesionálne, nakoľko boli v minulosti v „priateľskom vzťahu“.

V písomnom vyjadrení z 27. júna 2022 uviedol, že je nevinný, žiada aby bola jeho trestná vec opätovne prejednaná pred spravodlivým a objektívnym súdom. Poukázal na svoje predchádzajúce písomné vyjadrenia a „má za to, že ak rozpovie všetky skutočnosti, preukáže svoju nevinu“.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a), h), § 566 ods. 3 Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Tr. por.), a súčasne spĺňa podmienky podľa § 373 ods. 1, ods. 2 a § 371 ods. 4 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por. Najvyšší súd však zistil, že dovolanie je potrebné na neverejnom zasadnutí odmietnuť podľa § 382 písm. c) Tr. por., lebo je zrejmé,

že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Vo všeobecnosti Najvyšší súd opakovane pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych procesných a hmotnoprávných väd. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak, z ustanovenia § 385 ods. 1 Tr. por. *expressis verbis* vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa však týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.), nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich subsumpcie a hodnotenia podľa § 371 Tr. por. Platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu podľa § 371 Tr. por., v opačnom prípade je dovolací súd oprávnený subsumovať námietky pod iný, zodpovedajúci dovolací dôvod tak, aby riadne podliehali dovolaciemu prieskumu, prípadne dovolanie vecne nepreskúmať, ak ide o námietky, ktoré nespádajú pod žiaden dovolací dôvod a sú v dovolacom konaní nepreskúmateľné (por. R 120/2012).

Obvinený opätovne uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. rovnako ako vo svojom predchádzajúcom dovolaní z 8. júna 2021, ktoré bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuté. V danej súvislosti treba zdôrazniť, že argumentácia a odôvodnenie tohto dovolania obvineného je celkom totožná s odôvodnením v poradí druhého dovolania podaného 23. mája 2022.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku a nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia je pochybenie súdu pri aplikácii práva na skutok, ktorý bol zistený a v potrebnom rozsahu objasnený, a to v takej intenzite, že to zásadne ovplyvnilo postavenie obvineného (a *contrario* § 371 ods. 5 Tr. por.). O nesprávnu aplikáciu práva ide najmä vtedy, ak bol skutok v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, hoci o trestný čin v tomto prípade nešlo, alebo ak išlo o iný trestný čin, než ten, ktorý sa nachádza v právnej vete napadnutého rozhodnutia, teda ak skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný (podradený) pod nesprávnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom takáto nesprávna subsumpcia bola v neprospech obvineného (teda spravidla pôjde o prísnejšie skutkovú podstatu). Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia je potom nesprávna aplikácia určitého ustanovenia hmotnoprávnej povahy.

Po posúdení obsahu dovolacích námietok Najvyšší súd dospel k záveru, že podstatu tvorí nesúhlas obvineného s ustáleným skutkovým stavom (jeho rozsahom a správnosťou) a s hodnotením vykonaných dôkazov. Ide o námietky súvisiace s ustálením otázky zavinenia, hodnotenia výpovedí a záverov znaleckého dokazovania, nesprávne vyhodnotenie dôkazov, hodnotenie dôkazov v neprospech obvineného, nepreukázanie skutkového stavu a samotného skutku, či znakov skutkovej podstaty trestného činu. Obvinený analyzuje a hodnotí dôkaznú situáciu, polemizuje so skutkovými závermi súdov nižšieho stupňa a napáda spôsob hodnotenia dôkazov prezentujúc opačné, vlastné závery. Najvyšší súd však zdôrazňuje, že v dovolacom konaní nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku (pokiaľ nejde o výnimku podľa § 371 ods. 3 Tr. por.), čo je explicitne vyjadrené v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Tr. por. Zabezpečiť správnosť a úplnosť skutkových zistení a následne ustáliť skutok (ktorého súčasťou je aj dikcia o výške škody) je vecou súdu prvého stupňa, prípadne korekcie odvolacieho súdu, a dovolací súd už nie je oprávnený zistený skutok skúmať ani prehodnocovať, ale musí ho ako správny prezumovať a vychádzať z neho.

Rovnako to platí o hodnotení dôkazov vykonaných súdmi nižšieho stupňa, ktoré hodnotenie je predpokladom pre ustálenie skutkových záverov. S ohľadom na uvedené tieto námietky nebolo možné podradiť pod žiaden dovolací dôvod, pretože nespádajú do rozsahu dovolacieho prieskumu, a z tohto dôvodu sa nimi dovolací súd nemohol ani meritórne zaoberať.

Už v odôvodnení uznesenia, ktorým bolo odmietnuté v poradí prvé dovolanie obvineného (pod sp. zn. 3Tdo/66/2021 z 29. septembra 2021), najvyšší súd okrem iného uviedol:

Najvyšší súd SR pokladá za dôležité rozhodujúce skutkové zistenia, podľa ktorých obvinený A. C. mal spáchať skutok tak, ako je uvedený v rozsudku súdu prvého stupňa. Je však potrebné uviesť, že vyriešenie otázky „spôsobenie ťažkej ujmy na zdraví“, si bezpodmienečne vyžaduje posúdenie a vyhodnotenie všetkých dôkazov a všetkých okolností prípadu za predpokladu prieskumu správnosti a úplnosti skutku zisteného a ustáleného súdmi nižších stupňov. Takúto kompetenciu ale Najvyšší súd SR nemá, pokiaľ dovolanie nie je podané podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Najvyšší súd SR teda nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Najvyšší súd SR nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí odvolacieho súdu. S ohľadom na to, nemôže najvyšší súd skúmať dôkazné úvahy súdov nižších stupňov, na základe ktorých dospeli k záveru o naplnení všetkých znakov trestného činu. Preto (rešpektujúc zákaz skúmania a menenia zisteného skutku vyplývajúci z § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku), Najvyšší súd Slovenskej republiky uzatvára, že pri tejto námietke obvineného nezistil naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Najvyšší súd SR navyše uvádza, že obvinený A. C. svojím konaním v štádiu pokusu, ktoré bezprostredne smerovalo k dokonaniu trestného činu, sa dopúšťal konania v úmysle poškodenej spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví, sprevádzané slovným spojením -vetami „ja Ťa raz zabijem, najprv zabijem Teba a potom seba!“ špecifikovaným v skutkovej vete rozsudku súdu prvého stupňa. Pokiaľ obvinený svoje konanie zľahčoval odkazom na závery znaleckého posudku, podľa ktorých „bodná rana poškodenej bola povrchová, nezasahovala do hlbších štruktúr“, takýto záver nebol komplexný, pretože v ďalšej časti znaleckého posudku je explicitne uvedené, že i keď išlo u poškodenej o ľahké poranenia „konaním mohlo dôjsť k poraneniu životne dôležitých orgánov, ktoré by viedli k fatálnym následkom“, čo zodpovedá záveru, že konanie obvineného bezprostredne smerovalo k spôsobeniu ťažkej ujmy na zdraví poškodenej, čo naplnilo znaky skutkovej podstaty zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona.

Najvyšší súd SR, pokiaľ ide o námietku obvineného A. C. o chýbajúcom úmysle ublížiť poškodenej na zdraví, poukazuje na to, že pri skúmaní či páchatel konal úmyselne, je potrebné vychádzať z viacerých okolností, za ktorých došlo k útoku páchatela, akým motívom bol vedený, čo útoku predchádzalo, ako bol útok vykonaný, aké nástroje boli použité, či páchatel zámerne útočil proti takým častiam tela, kde sú orgány dôležité pre život, a ktoré sú ľahko zasiahnutelné. Z hľadiska úmyslu páchatela spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví postačuje zistenie, že vedel, že môže svojím konaním tento následok spôsobiť a bol s tým uzrozumený.

Najvyšší súd SR nemôže v rámci dovolacieho konania preskúmať, či bola alebo nebola naplnená subjektívna stránka skutkovej podstaty žalovaného trestného činu. Najvyšší súd by opätovným prehodnocovaním a iným hodnotením skutkových zistení neprípustne zasahoval do priebehu dokazovania súdov nižšieho stupňa.

Vzhľadom na to, že dovolanie obvineného z 19. januára 2022, resp. z 23. mája 2022 je obsahovo totožné s predchádzajúcim dovolaním (z 8. júna 2021), najvyšší súd považuje odôvodnenie odmietajúceho uznesenia sp. zn. 3Tdo/66/2021 z 29. septembra 2021 za plne vyčerpávajúce a na toto poukazuje, bez

potreby zopakovania rovnakej právnej argumentácie.

Napokon, pokiaľ ide o právne posúdenie veci, ani v tejto otázke Najvyšší súd nevzhladol opodstatnenosť námietok obvineného. Vychádzajúc zo skutkových záverov ustálených súdmi nižšieho stupňa, ktoré nie je už oprávnený skúmať a meniť, dospel k tomu, že z vymedzenia skutku tak, ako bol naformulovaný, je zrejmé, že naplnia znaky zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. tým, že obvinený sa dopustil konania, ktoré bezprostredne smerovalo k dokonaniu trestného činu a ktorého sa dopustil v úmysle inému spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví, avšak k dokonaniu trestného činu nedošlo, čím naplnil skutkovú podstatu tohto trestného činu. V danej súvislosti je potrebné dodať, že dovolací súd hodnotí skutkový stav pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Z tohto pohľadu hodnotí aj skutočnosť či skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, bol v tzv. skutkovej vete rozsudku vymedzený tak, aby zodpovedal znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu (R 47/2008).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa nepreukázala existencia dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Senát Najvyššieho súdu na základe vyjadreného jednomyselne dospel k záveru, že v rozsahu námietok obvineného A. C. nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por., a preto ho podľa § 382 písm. c) Tr. por. na neverejnom zasadnutí ako nedôvodné odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.